

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Javni ljudski shodi Narodne stranke dne 22. marca 1908.

1. **V Bočni pri Gornjemgradu** ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Iv. Purnata p. d. Feržena.
2. **V Grajski vasi** ob 3. uri popoldne v prostorih g. Borina. Pride drž. poslanec Franjo Roblek.
3. **V Rogatcu** v prostorih g. Filipa Butolena (gostilna pri koledvoru) ob 3. uri popoldne.
4. **Pri Sv. Miklavžu bl. Ormoža** ob 8. uri popoldne v prostorih gospe Ivanuša.

5. **V Ivanjkovcih** ob 2. uri popoldne v gostilni gospe Kralj.
6. **Pri Sv. Barbari v Halozah** ob 9. uri popoldne v stari šoli.
7. **Pri Sv. Marku niže Ptuja** ob 3. uri uri popoldne v gostilniških prostorih g. Čeha.
8. **Na Ponikvi ob juž. železnici** ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. A. Ošlaka.
9. **V Sevnici** ob 3. uri popoldne v prostorih g. Fr. Simončiča.

Vsi narodnjaki in naprednjaki na shode! Pridite sami in agitirajte za udeležbo med sosedi!
Govorilo se bo o važnih narodnih in gospodarskih stvareh!

Saniranje deželnih financ.

Predno se je sešla na Dunaju anketa o saniranju deželnih financ, je priobčil profesor dunajskega vseučilišča dr. Brockhausen v „N. Fr. Pr.“ članek, v katerem pravi, da je to saniranje nemogoče, dokler ne bode izvedena reforma javne uprave. Naša samouprava je zašla na kriva pota: „Nikdo ne oskrbuje svojih opravkov iz svojih sredstev, vsakdo je navezan na tujo pomoč, podpore, subvencije in prispevke. Ako vprašamo, kako je postalo tako gospodarstvo mogoče, dobimo odgovor: Nižja samoupravna telesa so preobložena z nalogami, katere so za ne prevelike; posledica temu je v prvi vrsti ta, da ne izpolnjujejo popolnoma in redno svoje zadače — mi to imenujemo nazadnjaštvo — ali pa, da jim mora v slučajih, ko je izvedenje naloge neobhodno potrebno, priti močnejši na pomoč. Ti pomočniki hočejo biti dežele, to pa iz razlogov volilne politike in zato, da jim je mogoče izvrševati vpliv na občine; ker so pa dežele prevelike, da bi mogle izvrševati tudi naloge lokalnega značaja, podeljujejo svojo pomoč potem podpor ali subvencij. Subvenčno gospodarstvo škodi v dveh smerih: kazi zdravo na svojem (lastnem) gospodarstvu slonečo samoupravo ter vničuje redno ob lastno odgovornost oprto finančno gospodarstvo.“

Hkratu s saniranjem deželnih financ naj se izvede v smislu dunajskih centralistov tudi reforma javne uprave, katera bode tako proračunjena in prikrojena, da pred vsem ojači moč države deželam nasproti. Do zadnje vasice naj sega vpliv države s posredovanjem javno delujočih oseb. Nek sodrug Brockhausen nov je predlagal, naj bi bile občine prisiljene nastavljeni vojaške certifikatiste kot tajnike, prof. Brockhausen pa meni, da bi se to sigurnejše in popolnejše doseglo, ako bi se sprejelo učiteljstvo v zvezo državnega uradništva.

Navajamo vsebino tega članka, ker je dober uvod k anketi o saniranju deželnih financ. Razprave o tej anketi so se vršile več ali manj vse v okviru Brockhausenovih idej. Govorilo se je

o subvencijah, podporah in prispevkih, katere naj daje država deželam, o prevzetju šolstva na državni račun, o potrebi reforme javne uprave — z druge strani se je pa poudarjala potreba razširjenja deželne autonomije, prepustitev gotovih davkov in davščin deželam v pokritje njih potreb — do sporazumljenja med zastopniki vseh dežel in predstavitelji raznih sistemov pa ni prišlo in vlada bode tudi v bodoče določevala po svoje, samo da se bode pri tem, kakor se pravi, „opirala ob uspehe ankete“.

Stališče zagovornikov deželne autonomije je to, da „treba deželam prepustiti samostojne, razvoja zmožne davke, katerih dohodki z leti rastejo. Kateri naj bodo ti davki, to je vprašanje, s katerim se nam še ni potreba ukvarjati. Gotovo je pa to, da niti del dohodkov iz davka na špirit, kateri ima biti zaradi saniranja deželnih financ povišan, niti dovoljenje pobirati višjo deželno naklado na pivo, ne bo pripomoglo k večji prožnosti deželnih proračunov. Glavni razlog pa, zakaj se na nobeni podobni anketi ne najde in ne more najti primerne načina, kako bi se dalo to vprašanje ugodno rešiti, je ta, da ima vsaka dežela svoje posebne potrebe in posebne naloge, svoje posebne od drugih različne gospodarske razmere in da je torej nemogoče rešiti to vprašanje za vse dežele po enem kopitu.“

Saniranje deželnih financ stoji v tesni zvezi z novim finančnim načrtom, kateri bode izdelan in proglašen 1909. l. Država si bode prizadevala obdržati v svoji roki izvir vseh dohodkov in bode hotela deželam deliti zopet drobnotine. Pri rešitvi novega finančnega načrta se bode moralo pred vsem gledati na to, da se obvaruje, ohrani in uveljavi načelo, da treba deželam v pokritje njih potreb prepustiti samostojne, razvoja in naravnega povišanja zmožne davke, ne pa kakor se je to delalo do sedaj, da se jim daje pravica do nekih deželnih in občinskih doklad na davke.

Ne da se tajiti, da stoji saniranje deželnih financ tudi z reformo politične uprave v zvezi. Neokretnost pretira-

nega centralizma, ki je dandanes v veljavi, je zdravemu razvoju dežel in vsled tega tudi države prav tako na potu, kakor subvenčno gospodarstvo dežel in občin. Proti enemu in drugemu se bode treba prav odločno postaviti.

O anketi sami pa prihodnjič.

Dopisi.

Iz Ljutomera. („Delevanje“ g. Karba v bolniški blagajni in neosnovani napadi „Slov. Gosp.“ na g. dr. Chloupeka.) K polomu bolniške blagajne, oziroma nje načelnika, katerega je tako oenjevito zagovarjal „Slov. Gospodar“ v svojem članku od dne 13. svečana štev. 7 ter ob enem oblatil odlične in zaslužne može v trgu s tem, da jim je hotel vzeti ugled in poštenje radi tega ker ne trobijo v njegov lažnjivi rog, poizve naj javnost potem naše „Domovine“ popolno resnico o razmerah pri omenjeni blagajni.

„Slov. Gospodar“ napada posebno zaslužnega g. dr. Chloupeka, okrožnega zdravnika, starosta „Murskega Sokola“ itd. — zadnje menda posebej bode „Laži-Gospodarja“ v oči — češ, da je spravil z računni blagajno tako daleč, da sedaj blagajna, katera je prihranila do 1902. leta 2949 K 51 vin. rezerve, komaj izkaže 600 K prihranjenega denarja, akoravno so se dohodki pri blagajni podvojili.

Kakor pa vidimo iz uradnega izkaza o prometu blagajne, je ravno v letih 1906 in 1907, ko g. dr. Chloupek ni bil več pavšalirani zdravnik bolniške blagajne in so bili člani od načelstva prisiljeni iskati zdravniško pomoč drugod, nastala izdatna spremena prometne svote. Evo nekaj števil iz uradnega izkaza!

Leta 1905. je izdala bolniška blagajna na podpori bolnikom 851 K 68 vin. — 1906. leta že 1373 K 04 vin. in leta 1907. celo 1716 K 35 vin. — Za **zdravnike** izdalo se je 1905. leta samo 800 K 40 vin. — l. 1906. pa 1942 K 26 vin. in 1907. l. 1676 K 60 vin., — torej v dveh letih 2018 K 06 vin. več, kakor v istih letih, ko je

bil dr. Chloupek nastavljen kot zdravnik bolniške blagajne. — Zdravila so stala 1905. leta 678 K 74 vin. — 1906. leta 1006 K 53 vin. in 1907. l. 914 K 47 vin. — Rezervni zaklad je znašal 1905. leta 2689 K 61 vin., — leta 1906. leta 1892 K 80 vin. in 1907. leta samo 631 K 81 vin. — Uprava za 1905. leto je stala 409 K 30 vin. za 1906. leto že 488 K 48 vin. in za 1907. leto naenkrat 714 K 67 vin.

Omeniti je tudi, da se je g. dr. Chloupek ponudil 1905. leta opravljati službo blagajniškega zdravnika za mesečno plačo 60 K, kar pa je bivši načelnik odklonil, čeravno je dr. Chloupek v 4 letih, ko je bil pavšaliran, prihranil blagajni vsled jako nizkega pavšala **1600 do 1800 K**, med tem, ko se je v dveh letih 1906 in 1907 izdalo **4200 K** več ko prej v 4 letih.

„Laži-Gospodar“ očita nadalje dr. Chloupeku, da je spravil rezervni zaklad s pravicami na 600 kron. To je grda laž; to pokažejo že prejšnje številke, kdo je temu vzrok. Obče znano pa je tudi, da je imel dr. Chloupek sklenjeno pogodbo z bolniško blagajno, vsled katere se je moral držati popolnoma tarifa, sklenjenega med zdravniško komoro in bolniškimi blagajnami. Ker pa načelnik bolniške blagajne ni hotel radi svoje trme izplačati več mesecev dolžnega honorarja, naročila je zdravniška komora Chloupeku, iztirjati sodnijskim potom dolžno svoto. S tem pozivom čakal je še dr. Chloupek zopet tričetr let, a ko je bilo vse zaman, je bil dr. Chloupek prisiljen tožiti. Bili ste dve obravnavi in še pred zadnjo obravnavo hotel se je dr. Chloupek poravnati, da bi prihranil blagajni nepotrebne stroške, a bilo je vse zaman. Bivši načelnik Karba je to odločno odklonil in posledica je bila, da je bila bolniška blagajna radi trmoglavosti svojega načelnika obsojena plačati dolžno svoto dr. Chloupeku in stroške čez 200 K.

V tistem članku „Laži-Gospodarja“ napadate se tudi gg. Misja in dr. Grossman. Zadnji poslal je kakor tudi dr. Chloupek in Misja popravek „Gospodarju“. Popravek dr. Grossmana je bil

sprejet. ostala dva pa ne! Že vemo zakaj ne?! Gre se za kašo in ričet!

Dokažemo lahko in mirno debelo laž, da bi kedaj prosil Misja pomoči imenovanih dveh gospodov, on je sam za sebe zmožen dovolj.

Lahko bi se tirala gonja, katero opisuje „Laži-Gospodar“, če bi se hotela, bilo bi tudi opravičeno, a dr. Chloupek je preveč človekoljuben, miren in potrpežljiv. Pisatelj članka v „Laži-Gospodarju“, potrka se na prsi, dobro veš, kako se je napadal dr. Chloupek in obče: vsi zdravniki v Ljutomeru od strani bivšega načelnika Karba pri javnih zborovanjih in odborovih sejah, dobro veš, da bi lahko opetovano nastopil dr. Chloupek sodnijsko pot proti bivšemu načelniku, že radi ljubeza miru ni hotel uprizoriti one gonje, katero je popisal „Laži-Gospodar“ in katero je ravno on povzročil s svojim lažnjivim člankom.

Laž ima kratke noge! To velja tudi tu! Ni še mesec dnij in najbolj neomadeževani, najčistejši značaj in „zaslužni slovenski mož“ Karba, katerega je vneto zagovarjal „Slov. Gospodar“ je bil v preiskovalnem zaporu radi poverjenja blagajniškega denarja in bo imel priliko pred porotniki dokazati resničnost „Gospodarjevega“ poročevalca kakor tudi svoje „zaslužno“ delovanje pri bolniški blagajni. Zakaj je rabil denar, pisali so že razni časniki, samo resnicoljubni „Gospodar“ molči in se mora skrivati v senci svoje laži. — Blatiti čiste, značajne može je lahko; a umazane oprati zelo težko!

Minili so tudi pri nas časi, ko se je kar meni nič tebi nič verjelo kar je pisal „Laži-Gospodar“. Sedaj spoznavamo od dneva do dneva bolj, da si je vzel ta list za nalogo blatiti pod plaščem katolištva in vere poštene in značajne ljudi, ščititi pa vse mogoče dvomljive značaje, samo, da so duhovniški privrženci. Čudimo se, kako more duhovščina, katere naloga je gojiti med ljudmi resnicoljubnost, poštenje in ljubezen, urejevati, širiti in pisati tako podel in v očeh vsakega poštenjaka in narodnjaka zaničevanja vreden list! Ni se čuditi, da prava vera peša in se širijo surovost, nepoštenost in licemerstvo, glavni znaki klerikalizma.

Resnicoljub.

Slovenski Štajerci, spoštujte pred vsem sami svoj narodni jezik! Na naši narodni meji skušamo ponemčenje našega na-

roda z ustanovitvami slovenskih šol družbe sv. Cirila in Metoda kolikor mogoče zaježiti, v sredini, v masi naroda, pa narodna(?) inteligenca, narodna(?) gospoda nemškutarji, svoj jezik podcenjuje, v nič stavi. Temu mora pač že drugače postati in to kmalu, ker sicer bo prepozno. In ravno dne 22. t. m. bo na javnih shodih, kateri se bodo v tolikih krajih slovenske Štajerske vršili, naj lepša prilika dana, v tem obziru kaj storiti, dosti storiti. Povsod naj bi se povdarjalo in povdarjalo, da je treba naš slovenski jezik v naših inteligentnih, v naših gospodskih krogih vse drugače negovati, kakor se je to dosedaj godilo. Pred vsem bi bilo pa potrebno v to svrhu idejo vzbuditi in širom širiti, da se ustanovi v Mariboru ali pa Celju zavod, kakoršnega imamo že v Ljubljani pod imenom „Mladika“, da se ustanovi zavod, v katerem se bo naša ženska mladina in med temi tudi hčerke naših inteligentnih stanov v narodnem duhu izgojevala, kakor se to čast in hvala narodnim ženam na Kranjskem v ljubljanski „Mladiki“ že godi. Dokler ne bo naše štajersko slovensko ženstvo slovensko čutilo, dokler se ne bodo slovenske matere naši sveti slovenski stvari, z odgojo otrok, osobito deklet, v slovenskem duhu služile, in v to svrhu — toliko časa ne pridemo do tega, kar si vsi pravočutni Slovenci od slovenske Štajerske želimo namreč: do skozi in skozi slovenske inteligence, katera svoj materni jezik spoštuje, kakor ga mora spoštovati. Zato naj bi se dne 22. t. m. na vseh javnih shodih tudi vprašanje ustanovitve „Štajerske Mladike“ sprožilo ter potem na uresničenje iste z vsemi danimi sredstvi delalo. Dokler pa na slovenskem Štajerskem takega zavoda še ne bo, pošiljali naj bi premožnejši starši svoje hčerke v Ljubljano v „Mladiko“ na hrano, stanovanje ter družabno vzgojo, v slovenski licej t. j. v višo dekliško šolo pa v višo šolsko izobrazbo. Zdaj sta ta dva narodna zavoda še drug od drugega ločena, toda letos že bodo, kakor se sliši, oba združili. Tik v vsakem obziru uzorno zgrajenega liceja v Bleiweis-ovi ulici, bodo zgradili za „Mladiko“ popolnoma novo, vsem zdravstvenim zahtevam odgovarjajočo moderno poslopje. Zdaj je v „Mladiki“ za 24 gojenk prostora — Štajerka je žal! med temi le ena. — V novem posloppu bo pa prostora za veliko večje število, želeti je, da bi bile Štajerke številnejše zastopane.

Tudi o tem naj bi se na vsih shodih govorilo in ljudstvo poučilo. Kaj pa naj bi se zahtevalo od dežele? — Med drugimi važnimi zadevami, — kakor pravičnejši volil red itd. — gotovo tudi to, da se odpravi tisto nečuveno krivično zatiranje slovenskega jezika na deželni vino- in sadjerejski šoli v Mariboru. V tem zavodu se slovenski učenci, katerih je vedno 70 do 80 odstotkov, prav sistematično raznaručujejo in v strastne nemčurje spreobračajo. V ta namen morajo Slovenci eno celo leto dlje v zavodu ostati, da se namreč v prvem toliko nemščine priučijo, da morejo potem v drugem in tretjem letu izključno nemškemu poduku slediti. Ali je mogoča še večja krivica? In kaj je posledica tej krivici? To, da te šole dovršivši učenci potem doma nemčurstvo v večji meri goje, kakor pa umno vinarstvo in sadjarstvo. Še celo nemški „Sulverein“ in „Südmark“, obe ti najhujši ponemčevalni društvi ustanovili sta vsak po dve ustanovi za učence mariborske vinarske in sadjarske šole. Zakaj, čemu nek to? Na to vprašanje leži odgovor na dlani. Da in kaj je pa z ustanovitvijo slovenske kmetijske šole v Št. Jurju? — Vedno in vedno jo obljubujejo, do otvoritve pa le ne pride, in tako kmalo gotovo še prišlo ne bo — ako se ima sploh kedaj istinito ustanoviti. Deželne poslance slovenske, bi trebalo na shodih 22. t. m. prav energično na to opozoriti.

Iz Žetal. Dne 15. t. m. se je vršil pri nas političen shod, katerega je sklical drž. poslanec dr. Plöj. Udeležilo se ga je okoli 500 ljudi, mož in žena.

Burno pozdravljen je imenoval g. sklicatelj predsednikom župana Kolarja iz Žetal in zapisnikarjem domačega učitelja g. Fr. Zrimška.

Gosp. poslanec je poročal o svojem delovanju v deželnem zboru, kaj se je doseglo in kaj se bode še zahtevalo. Predvsem je posvetil svoj govor žalostnim razmeram v deželnem zboru, kjer sedi 71 poslancev in dasi tvorijo Slovenci eno tretjino vsega prebivalstva na Štajerskem, imajo le 10 zastopnikov, ne kakor bi bilo pravično 22 poslancev. Začela pa se je akcija glede boljšega zastopanja. Razjasnil je, da ima kurija veleposestva 12 zastopnikov in obljubil delovati na to, da se takozvana „deželna deska“ odpravi, ker je povsem nepravilna; kurija mest in trgov ima zopet 25, dočim nimata kurija kmetov (23) in IV. kurija (8) večine, ker ju

zastopniki veleposestva, mest in trgov preglasujejo.

G. poslanec je zlasti poudarjal potrebe popolnejše izobrazbe kmeta, da nas bodo nasprotniki spoštovali in tudi uvaževali.

Govoril je o preustroji ljudskega šolstva. Določila naj bi se sedemletna šolska doba brez vsakih olajšav, osmo leto pa naj bi bil praktičen pouk v obdelovanju zemlje i. dr. Pri vsaki šoli naj bi bilo zemljišče, kjer bi se učenci praktično vadili, kajti današnji čas zahteva popolnoma drugo ravnanje z zemljo i. dr. kakor prej. G. poslanec je tudi omenjal, naj bi se učenci seznanili tudi z raznimi postavami, spisovanjem prošenj in drugega takega koristnega znanja. Pomagajmo si torej sami!

Velikega pomena je ustanovitev slovenske kmetijske šole, kjer bi se učenci v tečajih vadili praktičnega poljedelstva; tudi ta se je dosegla. Šola v Št. Jurju ob Južni železnici se bo začela že s septembrom 1908. Urejena bode tako, da bodo učenci po dovršenih naukih radi prihiteli domu, kjer bodo ne le starišem, ampak tudi občinam v korist.

G. poslanec je govoril tudi o zavarovanju proti starosti in onemoglosti. Stavil je predlog, naj se ustanove deželne zavarovalnice proti toči, ognju in za živino. Premije za plačevanje bodo potem manjše. O svojem delovanju v državnem zboru omenil je g. poslanec, da so se potekali za dveletno vojaško službo; glede vojaščine naj ne določi žreb, ampak gospodarske razmere; opuste naj se orožne vaje v 11. in 12. l. Rezervisti naj bodo klicani marca, ne pa ob času največjega dela.

Omenil je tudi preosnovo glede vojaške takse.

Gruntni davek, ki znaša 56.000.000 kron, naj se odpiše, tudi desetek naj se odpravi, tako, da plača istega samo oni, ki ima posestvo do 5000 K vrednosti, drugim pa naj se opusti.

Za stavbo šol naj bi se ustanovil fond, v katerega bi plačevale vse občine in pri stavbi novega šolskega poslopja bi naj občina potem dobila denar iz fonda.

Nato je zapisnikar, učit. Zrimšek, prebral po kratkem uvodu, v smislu govornikovih izvajanj, resolucije, ki so bile enoglasno sprejete. Izreklo se je g. poslancu popolno zaupanje.

Sledile so še razne prošnje posameznikov glede raznih zadev na g. poslanca in njegovega spremljevalca g.

LISTEK.

Poezija in proza.

(Dr. K. Ozvald.)

(Dalje.)

Umetna obrt! Tako slove jedno izmed mnogih gesel naše dobe. Ne vem sicer, ali je slovenska beseda popolnoma adekvaten izraz za „Kunstgewerbe“, toda o tem so me uverile mnogobrojne razstave, da je stvar, ki jo poznamenuje, dosegla neverjetno visoko stopinjo razvitka. Umetno obrt sem vedno smatral za modernega otroka, ali gliptoteka mi je izsilila priznanje: „Alles schon dagewesen!“ Krasno izcizelirana pepelnica z ličnimi okraski v živalski obliki; bronast, meter visok podstavek za svetiljko, ovit z nežno izrezljanim bršljanom; fino izklesan kandelaber v obliki četvorice človeških glav, ki stoje druga nad drugo, so pač velečastitljivi predniki moderne umetne obrti.

In — last not least — že staro-klasična umetnost je imela svojo „mo-

derno“, ki se ni obotavljala, pobrati i spako, samo da je v njej tičal „hvaležen motiv“: v dvorani št. XII. me iznenadi — „pijana starka“. — „Stara ženica sedé trdno v rokah drži vinsko steklenico ter kakor zamaknjena nad nje slastno vsebino zre kvišku“.

Spet stojim na Kraljevem trgu ter zrem tje na umetniško pročelje gliptoteke. In nje neživa notranjost se mi zazdi živ dokaz, da „v svojih delih sam boš živel večno“, ti večno lepi klasični duh.

Paris ima Eiffelov stolp kot svoje čudo, raz katerega si lahko s ptičje perspektive ogledaš milijonsko mesto ob Seni, Dunaj ima Sv. Štefana zvonik, Monakovo pa svojo Bavarijo.

Nad teraso južno od Terezišča se dviga na ogromnem podstavku 20 m visok bronast kip ženskega ženija — Bavarije. Desnica se ji nalahno dotika grive bronastega leva, visoko v levici pa proži lavorov venec tje nad mestom, čegar gostoljubni in dobrodušni simbol je „Münchener Kindl“. A Bavarija ni kakor so sicer bronasti kipi. Votla je in

skozi trebuh pa oprsje ji drže vretenčaste stopnice visoko tje gori do klasično umerjene glave. A tudi glava ji ni kakor so sicer glave: kovinaste — masivne, krščanske — z možgani v lobanji. Votla je in centralni organ ji nadomestuje okrogel zofa, na katerem lahko počiva obenem petorica utrujenih tujcev. In linice ima glava Bavarije, da te s čarobnim razgledom tje daleč do tirolskih planin bogato poplača za nezložno plezanje gori po polžastih stopnicah.

Skozi linico mi splava pogled tje doli čez morje biš teh veličastnih Aten ob Izari. Nebotične zvonike zrem in ravne ulice s pisanimi vrtovi pred hišami in za njimi pa krasne stavbe v krasnih slogih, čudolepe trge s čudovitimi spomeniki in nasadi. To mesto ni kakor so druga mesta in tudi Bavarija ne more biti kakor so drugi geniji.

Bavariji za hrbtom se v najblajšem slogu, ki se ga človek more misliti, dviga „Stebrišče slave“. Stavba ima obliko razsežnega in na obeh koncih odprtega hodnika, ki mu je

spretna stena nadomeščena s prelestnim stebrovjem dorske vrste. Na (zadnji) steni te neobičajne veže pa vise doprsni kipi nemških vitezov duha in meča. A pod slehernim kipom čitaš letnico rojstva in smrti.

Ne morem si misliti dostojnejšega svetišča slave, nego je veličastna harmonska celota, ki ti jo v dušo pričara pravokotnik, čegar krajši in daljšo stranico tvori „stebrišče slave“, sprednjo pa Bavarije; bajen pravokotnik je to, ki mu je ozadje idiličen log, o. predje pa lepa bavarska metropola. Tudi to je „podoba raja“.

Tako tujina časti in slavi svoje velmože. „A mi?“ Ne bi naši Prešerni, Gregorčiči in Levstiki, Kersniki in Jurčiči, naši Miklošiči, naši Štefani in Vege, naši Šubici in Azbeti zaslužili — slovenskega „stebrišča slave“, kjer bi se njihovemu geniju lahko poklonil domačin — in tujec? Saj menda tudi v nas velja, da

„Kdor svojih prednikov ne časti, njih naslednik biti vreden ni!“

(Dalje sledi.)

Vesenjaka; oba sta obljubila storiti, kar je mogoče.

Shod je napravil na ljudi velik utis. Čutili smo, da ima gosp. poslanec srce za nas in burnih pozdravov in živijo-klicev ni bilo ne konca ne kraja ob njegovem odhodu.

Shod se je vršil dokaj mirno, le par svojeglavcev je motilo, pa hvala gg. rediteljem, izvršil se je častno. Štajercijanci so imeli pripravljen protigovor, pa sreča jim ni bila mila, morali so požreti jezico. Resolucije so sledeče:

I.

Volilci, zbrani na javnem shodu g. poslanca dr. Miroslava Ploja v Žetalah dne 15. marca t. l. odločno zahtevajo splošno in enako volilno pravico tudi za deželni zbor.

V slučaju, ako bi se ne dalo doseči, naj pa se volilna reforma vsaj toli pošteno izvrši, da dobe tudi Slovenci primerno število poslancev, kakor jim gre po številu prebivalcev in po davčni moči in da se varuje posestno stanje Slovencev.

V kmetijskih občinah naj se natančno izvede tako, da pripade 1 kmečki poslanec na Sp. Štajerskem na enako število kmečkega prebivalstva kakor na Srednjem in Gornjem Štajerskem. Volilni okraji naj se razdelijo in sprejmejo v 1 volilni okraj oni sodni okraji, ki jih vežejo enake gospodarske zahteve in koristi.

II.

Volilci, zbrani na javnem shodu g. poslanca dr. Miroslava Ploja, dne 15. marca t. l. v Žetalah, zahtevajo, naj prevzame ljudsko šolstvo, t. j. stavbe šol in njih vzdrževanje, kakor tudi plačevanje učiteljstva, država sama, da se tako odzvame breme raz ram kmetijskih občin.

III.

Volilci izrekajo svojemu gosp. poslancu dr. Ploju svojo toplo zahvalo za njegovo dosedanje delovanje v prid blagostanju kmetijskega stanu, kakor tudi njegovo postopanje popolnoma odobravajo.

IV.

Ker se pri c. kr. kmetijski družbi za Štajersko ne nahaja poseben slovenski oddelek, zahtevamo, da vplivata deželni odbor in c. kr. vlada na c. kr. kmetijsko družbo, da dobe Slovenci pri njej primerno zastopstvo in da skrbi družba v isti meri za slovensko kmetijstvo kakor za nemško.

Dalje zahtevamo, da se z deželnim denarjem izdatnejše podpira poljedelstvo, živinoreja, sadjereja in vinogradništvo na Spodnjem Štajerskem, dalje zahtevamo, da se nastanijo slovenski kulturni uradniki in tudi slovenski inženirji za regulacijo potokov, za dre- nažiranje itd. ter radi tega, da deželni odbor le-ta izboljšavanja zemljišča razmerno v isti meri podpira kakor na Srednjem in Gornjem Štajerskem.

Opomba uredništva: Kakor je videti, se giblje g. državni in dež. poslanec dr. Ploj glede štajerske deželnozborske volilne reforme in naših gospodarskih ter kulturnih zahtev v istih mejah kakor „Narodna stranka“, kar nas v koristi naše dobre stvari more le veseliti.

O kmetijski podružnici v št. Juriju ob Juž. žel. Kako delavna je kmetijska podružnica pri nas, ve vsak, kdor je količkaj dozdej zasledoval nje delovanje; dobila je tudi za to z merodajne strani, kakor v časopisih pohvalno priznanje.

Vse ogromno delo opravljajo odborniki-ustanovitelji, znani požrtvovalni možje v št. Juriju, popolnoma brezplačno, ter so kljub vsem sistematično premišljenim zaprekam in oviram, ki jih jim stavijo klerikalni vodje, dosegli lepe uspehe. Kako težavno je v

takih razmerah uspešno delovati, bo umel le tisti, ki do dobrega pozna takozvane „ljudske prijatelje“.

Že s početka so klerikalni vodje, na čelu kaplan Žgank, uvedli zoper podružnico običajno ostudno gonjo, kakoršne so le oni sami zmožni. Da odvrčajo vsakega posestnika od pristopa k podružnici, da opravljajo in čast kradejo najdelavnejšim odbornikom po pristno klerikalnem receptu, to že trpi, odkar obstoja podružnica. Zasejati sovraštvo in nezaupanje do vrlega vodstva podružnice in v ta namen zlorabiti vsakomur prirojeno versko čustvo, to jim je navadno sredstvo, s katerim bi radi podružnico uničili ali pa, da bi jo dobili v pest ter jo potem izkoriščali v svoje nečedne namene.

Večkrat je že „Slov. Gospodar“ prinašal nesramna sumničevanja in vsakojake laži o delovanju podružnice, kar je imenoval gosp. kaplan Žgank „spretno sukanje peresa“.

Tako tudi v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ „spreten sukač peresa“ hinavsko očita podružnici, češ, zakaj ne objavlja poročila o svojem delovanju v njegovem glasilu za „poduk in zabavo“.

Nadalje daje naivno na znanje, kako dolgo že klerikalci pazljivo zasledujejo delovanje podružnice ter da bodo skoro začeli odkrivati slabe strani podružnice. Kakor običajno proti vsem njim neprijetnim društvom zagotavlja dopisnik občinstvu, da vsled tega že tudi podružnica močno hira. Lepa, pobožna želja!

Nadutemu pisarju dokazovati, da kmetijska podružnica nima namena zadovoljevati klerikalne „spretno sukače peresa“ v „Slov. Gospodarju“, ker taki ljudje sploh niso kompetentni in zmožni objektivno soditi o delovanju kakor kmetijske podružnice, bi bilo pač brezuspešno početje, kajti ti reveži v svoji fanatični zaslepljenosti ne vidijo na svetu ničesar kakor le sebe.

Sicer smo že pred letom vedeli, da bo „Slov. Gospodar“ objavil tak dopis o podružnici, kajti takoj v početku je prenehal redno dopošiljana poročila o delovanju objavljati, metal jih je zaporedoma v koš, ker so odborniki in ustanovitelji po mišljenju napredni. „Slov. Gospodar“ ne sme objavljati ugodna poročila o delovanju naše podružnice in naj si deluje še tako vzorno, dokler je le jeden odbornik naprednega mišljenja, zato se poskrbeli že naši klerikalni vodje. Trikratni poskus tajnika, spraviti po prvih dveh poročilih tudi še nadaljna v „Slov. Gospodarja“ so se izjalovili in tajnik je moral nehoti poročanje opustiti. Da bo pa duševni oče te kunšne politike ob svojem času to stvar v obliki nekega članka izkoristil in skušal nezavedneže preslepiti in zapeljati, o tem ni nihče dvomil. Da, da, ko bi bila podružnica slepo sredstvo za klerikalne namene, „spretni sukač peresa“ v „Slov. Gospodarju“ pa neomejen vladar nad pasje ponižnimi klerikalnimi odborniki, katere bi si izbral po svoji volji, potem bi bilo čitati dovolj slavospevov podružnice v „Slov. Gosp.“, to radi verjamemo.

Pričakujemo seveda tudi, da bodo klerikalci svoje „krščansko“ delo na sličen hudoben način brezobzirno nadaljevali, dokler bo le jeden izmed ustanoviteljev, ki so pristaši napredne stranke, odbornik. Kako lahko je spoznati zlobnega nasprotnika.

Letos je marljiva naša podružnica ustanovila v okviru podružnice jubilejno mlekarno v spomin cesarjeve 60 letnice vladanja z namenom, da se vendar enkrat zagotovi kmetu stalen dohodek vsak mesec. Akcijo je oživil potovalni učitelj g. Goričan in tako že odpošilja podružnica mleko od 1.

marca naprej vsak dan. To je klerikalne vodje g. Žganka in Mikuža tako silno raztogotilo, da so takoj sedem dni pozneje naročili 2 agenta iz Ljubljane, da bi osnovala konkurenčno mlekarso zadrugo in takoj prihodnji delavnik so šli v Celje pravila predložiti v registrovanje. To je mlekarso zadruga na klerikalni podlagi v 3. izdaji. Druga izdaja je bila že registrovana, a je nehala biti, ker ni sploh nikdar nič delala, niti začela delovati. A zdaj se je postavil na čelo klerikalni mlekarški zadrugi kot podružničnemu konkurenčnemu podjetju sam gospod fajmošter ter drži visoko klerikalno zastavo v spodbujanje vsem tistim, katere hoče odvrniti od podružnice kmetijske družbe. Siromaki živijo v večnem strahu, da bi ljudje sprevide, kako mnogo bolj soliden in nesebičen pospeševatelj ljudske koristi je vsak naprednjak nego klerikalec in naj si bo to tudi še sam kaplan ali župnik. Sicer pa smo prepričani, da nam mora naše nesebično delo roditi boljše posledice, nego nasprotnikom obrekovanje, sejanje sovraštva in tisto navidezno markiranje dela za splošno korist pa s skritim načelom popolnoma zaslužniti nerazsodne ljudi ter je spraviti čisto pod svojo komando v javnem in privatnem življenju.

Slovenske novice.

Štajersko.

Prvi letni sestanek „Narodnega sveta“ se je vršil včeraj ob povoljni udeležbi narodnjakov iz celega Sp. Štajerskega v Mariboru. Iz letnega poročila o delovanju „Nar. sveta“ izhaja, da je med letom izstopila „Kmečka zveza“ iz „Nar. sveta“, da pa se je sklenilo nadaljevati delovanje „Nar. sveta“ v prosep skupnih narodnih koristi. Izvolila se je deveterica mož, ki bo vodila prihodnje leto posle „Nar. sveta“. S posebno hvalo se je vzelo naznanje statistično delovanje, katero je že glede nekaterih krajev popolnoma dokončano. a je zajamčeno nadaljevanje tega prekoristnega dela. Vsi udeleženci so bili prepričani, da je „Nar. svet“ potrebna naprava. Vočigled okolnosti, da delajo Nemci s pomočjo svojega narodnega sveta na vseh poljih veliko škodo Slovincem, je pričakovati, da pristopijo vsi rodoljubi „Nar. svet“ in ga zdatno podpirajo. Nekateri kraji in rodoljubi so se oglasili z lepimi doneski, od drugod se še pričakuje podpore.

— „Dijaški kuhinji“ v Celju je daroval K 1— g. Franjo Sert, ravnatelj in učitelj v Bednji na Hrvaškem. Prirčna hvala.

— Gospod državni posl. Franc Roblek je iz svojih državnoborskih dijet daroval „Narodnemu svetu“ znesek 100 K. Želeti bi bilo, da bi ga vsi Slovenci podpirali.

— Kdo je požagal Schillerjev hrast v Celju? Kakor je že znano, se je zadnje tedne mnogo pisalo o dogodku, da je v Celju na dvorišču dekleške šole nekdo odžagal hrastič, ki je tam bil zasajen ob otvoritvi šole in je dobil ime Schillerjev hrast. Nemci so seveda, kakor je njim lastno, takoj Slovence osumnili. Mi smo se zanimali za stvar in smo izvedeli iz ene strani mnenje o tem dogodku, ki se nam zdi precej utemeljeno. Učitelj Wendler je bil v dotični hrastič naravnost smešno zaljubljen, tako da je vsak dan po več minut pred tem hrastičem stal in fantaziral. Misli se, da je morebiti kaka učenka iz ključovalnosti ali jeze zoper učitelja Wendlerja ta hrast uničila ali koga k temu dejanju nagovorila. To bi bilo nekaj čisto drugega nego narodno sovraštvo kakega Slovence. To sumničenje je tem manj utemeljeno,

ker vendar tudi olikani Slovenci Schillerja, ne oziraje se na to, da je bil Nemec, čislajo klasičnega pisatelja, čegar dela cenijo vsi narodi.

— Klerikalci in sloga. Pri tretji seji narodnega sveta v Mariboru, katere sta se udeležila v imenu Kmečke zveze profesor Fon in korektor „Slov. Gosp.“ Leskovar kot zastopnik dr. Korošca, se je sklenila sledeča resolucija: „Narodni svet je prepričan, da je za uspešno zastopanje naših narodnih teženj potrebno, da se vsi slovenski poslanci združijo v jeden sam klub“. Za to resolucijo sta glasovala tudi prof. Fon in korektor Leskovar v imenu Kmečke zveze. In pozneje je uprav radi tega izstopila Kmečka zveza oficijelno iz Narodnega sveta. Sedaj pa „Slov. Gosp.“ piše, da so „liberalci in prvaki vrgli ven naše somišljenike“, da „se veselijo, da so izrinili kmečke zastopnike iz Narodnega sveta“, da se intrigira proti temu, da se Kmečka zveza zopet povabi v Narodni svet itd. — Gospodje, kako se imenuje tako postopanje? Kako luč pač mečejo ta dejstva na Vaše govornice o slogi in skupnem postopanju o važnih narodnih zadevah?

— Nepošteni duhovniški list „Slov. Gospodar“, čegar glavni so-trudnik je mariborski profesor g. dr. Vrstovšek, že zopet laže. Mi smo priobčili daljši opis Trubarjeve slavnosti, katero je priredilo društvo svob. slov. akademikov „Sava“ — katere pa se ni udeležil gospod dr. Ploj. On se je udeležil slavnosti ak. društva „Slovenije“, ki pa se je mnogo prej zvršila. Ni čuda, da „Slov. Gosp.“ tako neresnično piše in hujska, saj se je dal njegov urednik dr. Korošec lansko leto javno imenovati lažnjivca!

— „Slovenski Gospodar“ je prinesel v svoji zadnji številki uvodnik o uvozu srbske živine. Ta članek je nepretrgana vrsta najpreznejših laži in obrekovanj proti „Narodni stranki“ in nje poslancem, katerim ta pobožni lažnjivec pripisuje vso odgovornost za sklenitev trgovinske pogodbe s Srbijo. Velika je nemumnost onih, ki pišejo in „duševno“ vzdržujejo ta „list ljudstvu v pouk in zabavo“, še večja je pa njih lažljivost in moralna spačenost, sicer bi svojih nerazsodnih naročnikov in pristašev ne sleparili na tak način. Na vse te laži in nepoštenosti navajamo le ta le dejstva ter pozivljamo g. dr. Korošca in njegove sodruge v klub, naj je ovržejo, če morejo in če jim je kaj na časti in ugledu njihovega glasila ležeti.

1. Vlada je sklenila trg. pogodbo s Srbijo na temelju pooblastilnega zakona, kateri je bil sprejet v prejšnjem parlamentu tudi z glasovi dr. Korošca in vseh njegovih tovarišev S. L. S. (kolikor jih je bilo baš ob glasovanju v zbornici prisotnih). „Nar. stranka“ pa ni imela takrat nikakega zastopnika v parlamentu in zato ne stoji s tem zakonom in s to pogodbo v nikaki zvezi.

2. Poslanci „Kmečke zveze“, S. L. S. in drugi slovenski klerikalci so v sedanjem parlamentu vladna stranka ter so kot taki govorili in glasovali za Beckovo nagodbo z Ogrsko. Po tej nagodbi je dovoljen carine prosti uvoz ogrske živine in vseh ogrskih poljedelskih pridelkov in izdelkov v Avstrijo, kar provzroča avstrijskim in posebno štajerskim kmetovalcem stokrat večje škode nego zelo omejeni in porazmerno visokih carinah obteženi uvoz 35 tisoč zaklanih goved in 70 tisoč zaklanih svinj iz Srbije v Avstro-Ogr-

sko. Glavni del tega srbskega uvoza bode konsumiran na Dunaju in v Budimpešti ter ne bode mogel vplivati na naše lokalne mesne cene.

Z uvozno carino obdačeno žito iz daljne Srbije, pa nikakor ne bode moglo konkurirati s carine prostim žitom iz sosedne Ogrske in Hrvaške, zato ne bode imelo to srbsko žito najmanjšega vpliva na naše žitne in krušne cene, katere bodo stale popolnoma pod ogrskim vplivom.

Za vse gospodarske posledice pogodbe s Srbijo in nagodbe z Ogrsko so odgovorne one vladne stranke, katere so v prejšnji zbornici sprejele pooblastilni zakon v novi zbornici pa Beckovo nagodbo z Ogrsko. Med temi so poslanci „Kmečke zveze“, S. L. S. sploh člani vladnega Slovenskega kluba.

Pogodba s Srbijo je pa samo posledica sklepov prejšnjega parlamenta, v katerem ni bilo ne **Robleka** ne **Ježovnika** pač pa **dr. Korošec** in njegovi pristaši, zato se za njo tudi oni sami odgovorni. Pred volitvami so ti gospodje volilcem prisegali, da ne bodo sprejeli nagodbe z Ogrsko, ako ne bode za naše poljedelce ugodna. — Že par mesecev kasneje so pa svoje obljube in prisega prelomili ter izdali koristi svojih kmet-skih volilcev sprejemši Beckovo, nam tako škodljivo nagodbo. To svojo nevernost so zagovarjali — z belokranjsko čisto strateško železnico, katero bi bili na vsak način iz vojaških ob-sirov dobili, tudi če bi se ji bili vpri-li.

Tako bi sedaj ti čedni poštenjaki radi zvalili svoje grehe na tuja ramena ter svojo sramoto prelagali v nekako mučeništvo.

Kar Vas je pa resnicoljubnih ljudi na Štajerskem vprite se temu nastu-dnemu početju. Razkrinkajte brez usmi-ljenja lažnjivce in je pokažite neved-nim in zapeljanim v pravi luči, da je bodo spoznali in se zgabili nad njimi. Laž naj lažnike ubije!

— **Nemška olika v Mariboru.** Kako sovražijo naši Nemci vse, kar je slovenskega, kaže nam sledeči slučaj:

Nek tukajšnji narodni obrtnik, ki je šele pred kratkim otvoril svojo trgo-vino, nabavil si je majhne reklamne listke ter jih razpečaval med svoje znance in odjemalce. Po naključju je našel tak listek tudi v nemške roke. To je bil ogenj v strehi; kaj takega se ne sme pustiti nemaščevano. Kaj storiti? Vrnimo mu ga, toda ne praz-nega, ampak s kako opazko. In tako se je zgodilo. Dotični obrtnik dobi pred kratkim pismo — seveda nefrankovano — in v njem svoj reklamni listek, na katerem je bil zapisan stavek, vreden naših Nemcev. Glasi se tako-le: „Dieses windisch bedruckte Papier ist zu schlecht für meinen“ Heil Kulturvolk! Pfui!

Tukaj se jasno kaže nemška ne-strpnost napram Slovincem in njihova pri vsaki priliki slavljenja olika. Na-vaden svinjski pastir gotovo ni tako surov, kakor so mariborski sinovi nem-škega „Edelvolka“. Še huje pa moramo obsojati ta nesramen čin, če si ogle-damo pisavo. Ta je namreč ženska. Da se celo „nežni“ spol tako daleč spozabi, to je žalostno.

Vendar ima ta nesramnost tudi svojo dobro stran. Nemci sami so s tem pokazali, kako moramo mi sovra-žiti nemške trgovce in obrtnike ter se jih ogibati; in mi se hočemo ravnati po tem. Dolžnost vsakega Slovenca je, da se ogiblje nemških trgovin in go-stiln, ker le takrat poznajo Slovence, če jim prinese denarca. Vrnimo tem ošabnežem z jednako mero. Če bi se vsak Slovenec ravnal po geslu „Svoji k svojim“, ne dogajali bi se več taki slučaji, in Nemci bi bolj upoštevali slovenske odjemalce.

— **Bežigrad bo prodan?** V celjski okolici se vzdržujejo vesti, da hoče sedanji lastnik Bežigrada pl. Knonau, prodati svoj grad s posredovanjem ne-kega ljublj. odvetnika trapistom. (?)

— **Za nemško šolo na Teznu** je namenil po poročilu „M. Z.“ „Schul-verein“ 10.000 K. Tezna se loči od Pobreža, postane samostojna občina in da ne pride nemštvo v vasi v nevar-nost, se postavi nemška šola. Vas je sedaj še po pretežni večini slovenska.

— **Pogorela je hiša** in gospodar-sko poslopje zakonskih Bolšek bl. Po-nikve ob J. ž.

— **Iz Sv. Janža na Dravskem polju.** (Shod dr. Ploja). Kako ljudstvo ceni dr. Ploja ravno radi tega, ker se ni udal terorizmu dr. Korošca in dr. Šusteršiča in po njih ovladane „Kmečke zveze“, pokazal je tudi shod pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Nad 150 samih posestnikov in odličnih mož je na tem shodu izreklo priznanje dr. Ploju za njegov nastop. Sprejela se je enoglasno sledeča resolucija: „Zboro-valci zbrani na shodu pri Sv. Janžu na Dravskem polju dne 15. srčca 1908 izrekajo svojemu državnemu in dežel-nemu poslancu dr. Miroslavu Ploju po-polno zaupanje, ter odločno protestu-jejo proti gonji „Kmečke zveze“ zoper tega poslanca.“

Gospod državni poslanec si je po shodu sam ogledal delo naših izbornih inženirjev ob Dravi, ter obljubil po svoji moči podpirati želje posestnikov, katerim dela Drava toliko škode.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal Otmar Golob, Kozje 20 K narodnega davka.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so poslali dijaki V. raz. ljub. realke preostanek pri kupovanju šolskih zvez-kov 1 K.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal F. Strel. Mokronog 10 K iz poravnave povodom kazenske pravde.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je nabrala gdč. Betica Müller, Zagorje ob Savi 5 K narodnega davka.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala g. Josipina pl. Marchesi v Idriji mesto venca na krsto umrle g. Natalije Šepetavec 10 K.

— **Tomšičev fond.** Soproga umr-lega ustanovitelja „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“ je darovala temu društvu 500 kron, da se ustanovi „Tomšičev fond“, ki naj tvori nekako železno rezervo prepotrebne-ga „Podpornega društva“. Večje vsote so darovali tudi posamezni odborniki. Po-zivljamo naše slovensko občinstvo, da se spominja tako potrebnega društva, obračamo se še posebej do vsega slo-venskega razumništva, da podpira svoje dijaštvo. Vedno več slovenskih dijakov študira v Pragi; vedno večje je število prosilcev, podpore pa žal ne rastejo razmeram primerno, v zadnjem času je celo opaziti, da se podpore celo manj-sajo in krčijo. Podpirati svoje dijaštvo, je narodna dolž-nost. Denar sprejema društveni bla-gajnik g. dr. Šebesta, odvetnik, Praga II., Spálená ul.

Popravimo tudi pomoto, da umrli Tomšič ni bil častni član „Ilirije“, ampak „Podpornega društva“ in da je venec na grob poklonilo to društvo; te pomote so se nam v podlistek o Tomšiču urinile.

Konjiške novice.

— **Hertlov oves** in „Slovenski Gospodar“. G. grajšček Hertl na Go-liču je že večkrat prodajal oves, ka-terega si je naročil po cele vagone iz Českega, z velikim dobičkom kot oves „Willkomm“. Zakaj ne? To je vsa-komur dovoljeno. Ali s tega, da se je nek spodnještajski list („Nar. list“ v Celju) zavzel za kmete, da bi si ne

naročevali tega ovsu, ki baje ni nič boljši ko naš domači štajerski oves, je napravil sedaj menda čadramski župnik v „Slov. Gosp.“ celo politično afero, češ, da je g. Hertl katolišk mož (in menda sme kot tak tuj oves za domači štajerski prodajati) ter velik Slovan, Čeh (ki hodi na „Südmarkine“ in „Schulvereine“ prireditve). Ako ga že klerikalci hočejo, naj ga torej z njegovim ovsem vred imajo! — Vprašali hi še mimogrede dopisnika „Slov. Gospodarja“, kaj je z onim špiritom, ki se v neki hladni tovarni predeluje v vino in žganje.

— **Konjiška posojilnica.** Kleri-kalna rajfajznovka. Polom klerikal-nega konsumnega društva. Konjiška posojilnica je sedaj naenkrat našim gospodom kaplanom in župnikom trn v peti. Napad na njo se jim je izja-lovil. Nič ni pomagalo zbiranje hra-nilnih knjižic pri pobožnih ženskah in vzdigovanje denarja ter nalaganje istega v raznih denarnih zavodih, na katerih ni ničesar dobrega. Še pobož-nost njihova ni pristna. Da je tako početje ostudno in obsojanja vredno, tega gospodje ne vedo. Vedo pa prav po katoliško obrekovati. Posojilnica je vedno razdelila svoj čisti dobiček v prid kmečkemu prebivalstvu; da so dijaki večine kmečki sinovi, to menda ve tudi čadramski župnik Bezenšek. Zatorej ni noben greh če se podpira dijaštvo. Povrh tega se je odločilo za dijake skupno za eden tisoč kron, za šolo pa se daruje vsako leto 100 K, za uboge 120 K. Grda laž je torej, ako g. žup-nik po „Sl. G.“ piše, da so se podpore za kmetijske namene odrekli. Rado-vedni smo, koliko bo žrtvovala rajf-ajznovka g. Viktora Pregleja v dobro-delne namene?

Okoliški kmetje spomnite se pra-vočasno na polom konsumnega društva. Ako se vam bo kdaj slabo godilo, ne bo nobenega teh kaplanov in drugih čč. gospodov več pri vas.

— **Iz Prevrata.** V predpustu — misljon v postu — ples. Razloček med nemškimi šnopsarijami in sloven-skimi gostilnami. V nedeljo, 15. marca se je vršila najimenitnejša veselica, ples in maškarada z vojaško godbo pri Urbanu. Prodalo se je 400 vstopnic. V predpustu misljon, v postnem času maškarada in ples. Jasno se vidi, ko-liko izdajo govornice gotovih fanatikov med ljudstvom. Take prireditve so naj-jasnejši dokaz in spričevalo, koliko je še dandanes resnobe na pravem du-hovniškem delovanju in njihovem ver-stvu. — S prižnice se je svarilo pred gostilno v „Narodnem domu“, šnop-sarije pri cerkvi pa gospodje niso vidli, ker je nemška. — Gospodje le tako naprej! Saj delate pridno sami na to, da se vam bo nekega dne vaša kleri-kalna šajtrga prevrnila.

— **Upokojen** je kr. žup. šolski nadzornik v Gospiču na Hrvatskem, g. Davorin Trstenjak.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** je nabrala lepo število znamk gospdč. Roza Cilenšek, učenka v Libojah. Čast mladi narodnjakinji!

Kranjsko.

— **Društva v Ljubljani.** Lani je bilo v Ljubljani 223 društev, 186 slo-venskih in 37 nemških. Vseh članov je bilo 70.230, in sicer 65.747 sloven-skih ter 4483 nemških. Vsako slov. društvo je imelo povprečno 933, nemško 121 članov.

Primorsko.

— **Slovenska šola** pri Sv. Jakobu v Trstu bo slavila letos dvajsetletnico svojega obstanka.

— **V Pomjanu pri Kopru** so zmagali po hudem boju s Slovinci pri občinskih volitvah Italijani.

— **Žalostna vrnitev iz Amerike.** Pretekli petek je pripeljal parnik „Alice“ v Trst 1338 izseljencev iz Sev. Amerike. Bili so večinoma Madžari in Slovaki. Vsem se je poznalo stradanje in pomanjkanje. V novem svetu niso našli sreče!

— **Nesreča v tvornici.** V reški mestni tovarni parketov je zgrabil stroj 28letnega delavca Lndvika Vara in ga tako vrgel ob tla, da mu je po-lomil vsa rebra. Nesrečnež je kmalu umrl.

Politični pregled.

Domače dežele.

V proračunskem odseku je bil na dnevnem redu proračun notranjega ministerstva. Minister Bienert je v dolgem govoru razvil sliko že dovrše-nega dela in projektiranih preosnov v področju notranjega ministerstva. Pri preostroju političnih uradov bode šte-vilo okrajnih glavarstev pomnoženo. Načrt za nstvaritev okrožnih oblastev je že skoro dovršen. Okrožna oblastva bodo imela namen razbremeniti cen-tralna in deželna oblastva (t. j. pre-vzela bodo nekatera dela ministerstev in namestništev oziroma deželnih vlad) ter bodo tako zblížala višjo državno upravo s prebivalstvom. Pri političnih oblastvih prve stopnje namerava mi-nister upeljati konceptne uradnike druge kategorije brez visokošolske naobrazbe. Ministerstvo bode posvečevalo veliko pozornost stavbam posve-čenim javnemu zdravstvu. Najvišji zdravstveni svet izdeluje predloge o spopolnitvi javnih zdravstvenih naprav in javnega zdravstva. Izdelan je načrt državne postave o zaprečenju in za-tretju kužnih bolezni ter bode, ko ga še razni strokovnjaki pregledajo in preskušajo, predložen zbornici. Minister je govoril še o raznih epidemijah v preteklem letu, katere so navstale vsled okuženja in onečiščenja pitne vode. — Posl. dr. Korošec je v svoji gorečnosti in ljubezni do dela stavil predlog, naj se na Jožefovo ne skliče odsekove seje, ker je ta dan v nekih deželah (pa ne na Dunaju) praznik.

Wahrmondova afera vabuja sedaj že splošno pozornost ne samo v Avstriji ampak tudi v inozemstvu. Wahrmond, profesor kanonskega prava na vsenčilišču v Inomestu je imel pred meseci predavanje o „katoliškem sve-tovnem naziranju in svobodni znanosti.“ To predavanje je izdal pozneje v po-sebni brošurici. Oboje, predavanje in brošura, sta imela velik uspeh. To pa ni bilo všeč kršč. socialcem, kateri bi radi na Tirolskem v klerikalizmu tudi same prave in pristne tirolske kleri-kalce prekosili. Ovadili so Wahrmonda državnemu pravdnistvu in zahtevali, naj brošuro konfiscira. Državno pravd-ništvo, katero ni imelo prej nič ngo-varjati, ne proti predavanju ne proti brošuri, je na to ovadbo spis konfisci-ralo. Pa gospodom to še ni bilo dovolj, poslali so deputacijo na Dunaj k mini-sterskemu predsedniku tožit Wahr-munda in vseučilišče. Baron Beck je deputaciji dal prav in baje dejal, da se katoličani čutijo po pravici žaljene po tem govoru. Poklical je k sebi na odgovor namestnika in rektorja vse-učilišča. — Klerikalnim kršč. socialcem pa menda tudi to še ni zadostovalo, kajti nenadoma je prinesel „Vaterland“ dne 17. t. m. v svojem večerniku raz-govor svojega dopisnika s papeževim nuncijem Granito di Belmonte-jem. Po tem poročilu je dejal nuncij: „Podal sem ministru za uk in bogočastje potom ministra za vnanje reči zahtevo, naj se profesorja Wahrmonda od službe odstavi. Odgovora dosedaj še nisem

dobil, pa od svoje zahteve nikdar ne odneham.“ — Da si papežev nuncij drže v tem tonu govoriti in zahtevati da naj se avstrijskega vseučiliškega profesorja suspendira, je vzbudilo povsod razburjenje in ogorčenje. Je li Avstrija še svobodna država ali je samo vozlel papeža? Radovedni smo, kaj poreče minister dr. Marchet, kateri je o priliki Masarykovega predloga dne 3. decembra l. l. izjavil v parlamentu, da „je bila vedno svoboda poučevanja in preiskovanja nedotakljiva svetinja avstrijskih visokih šol in v tem se ne sme tudi v bodočnosti nič menjati — to je moj program in program vlade.“ V istem govoru je izjavil minister Marchet dalje, da so obsežne garancije proti napadom klerikalcev na vseučilišču v čl. XIV. in XV. drž. temeljnih zakonih tudi moja načela, da nisem niti jaz niti je vlada voljna dati se tudi najmanj omejevati.“ Bode li dr. Marchet držal svojo obljubo? Bode li držal obljubo tudi sedaj, ko se je baron Beck že tako naklonil na stran kršč. socialnih denunciantov?

Razburjenost, ki se je polastila vseh strank in vseh napredno mislečih državljanov, vpliva tudi na klerikalce. Vaterlandovo poročilo bi radi proglasili za netočno in neavtentično. C. kr. korespondenčni bureau poroča, da je nuncij le v privatnem pismu in privatnim potom opozoril ministra vnanjih rečij za brošuro prof. Wahrunda, da pa ni izrekel določene zahteve. Vnanji minister je to privatno sporočil ministru za nauk in bogočastje ter v tem pismu povdarjal, da nuncij ni izrazil nobene odločne zahteve. Naučni minister ni imel priložnosti v tej stvari kaj ukreniti. Stvar bode pa pri dotičnik oblastvih kakor se tiče rešena. — Tako c. k. koresp. bur.

Klerikalni poslanci so izjavili, da se kršč. soc. postopali prenačljeno in netaktno, da je Wahrund v svoji brošuri napisal to, kar je bilo že tisočkrat napisano in tiskano. Čuti jo pač, da tak napad na vseučilišča ne bode uspešen. Kršč. socialci pa ščunjejo narod na nečuten način. V Inomostu je dejal dr. Luchner na shodu v nedeljo: „Ako vlada ne poseže vmes, je dolžnost tirolskega prebivalstva, da si samo napravi pravico.“

Posl. Niedrist je priporočil svojim poslušalcem ta le recept: „Naši tirolski kmetje ne mislijo še nadalje trpeti prof. Wahrundovih napadov na našo vero. Katoliško ljudstvo bote prešernim profesorjem razbilo lobanje“. Klerikalni „Čech“ priporoča ta recept tudi za Češko, posebno dober bi bil po njegovem mnenju proti „nekaterim“ profesorjem na češkem vseučilišču. „Slovenec“ ščunje v uvodniku od 17. t. m. proti vseučiliščem, proti svobodi vede, poučevanju in vesti ter si prizadeva vplivati na najnižje strasti, tleče v človeški bestiji, ogrevajoč koncem svojega pristno katoliškega članka bajko o judovskih ritualnih moritvah kristijanov. Moralno nižje ne more nikdo pasti. In ti ljudje hočejo zavladati nad našim šolstvom v Avstriji, da bi nam mladino s takim duhom okužili? Bolje, da jo kar tako pobijejo in zakoljejo, kakor otroke v Betlehemu.

Gospodarstvo.

Naše gospodarstvo in sadjarstvo.

Zavedni kmetovalci sade dandanes vedno mnogo in obilno sadnega drevja

in upanje na boljšo prihodnost je opravičeno. Samo škoda, da še toliko kmetov iz nevednosti in malomarnosti v tej stroki zaostaja.

Tukaj imam zopet priložnost vse te kmetovalce spominjati na najpripravnejši čas lepe spomladanske dobe, kakor je sedaj. Pa ne le samo čas letošnje spomladi nas na to opominja, ampak tudi jubilej našega vladarja. Ko je naš cesar pred desetimi leti obhajal 50letnico svojega vladanja nas je spodbujalo častnikarstvo in naša gospodarska društva, naj v ta namen pridno zasajamo sadno drevje. Jaz sem se pred 10 leti ravnal po tem nasvetu ter sem vsadil nekaj dreves cesarju v spomin in sebi v korist. Pa če človek želi kaj posebnega proslaviti, se mora tudi posebno potruditi, zato sem pred desetimi leti tudi kar najskrbnejše vsadil deset jablan. Ta drevesa tako krasno uspevajo, da sem sklenil o tem javno v časniku spregovoriti in opozoriti slovenske kmetovalce na to, da ta jubilej tudi na gospodarskem polju proslavimo.

Tudi pri nas se število sadnega drevja prav lepo množi, o tem nam priča dejstvo, da so bile rano v jeseni skoro vse drevesnice razprodane in zopet se je vsadilo na tisoče šopkov drevesc. Pa vendar vidimo še žalibog veliko kmečkih vrtov, kateri so sicer kot taki visoko obdačeni, a rastejo v njih le koprive, katere samo ropajo rastlinske redilne suovi iz zemlje in ne dajo nobenega dobička.

Za izkoriščanje teh prostorov bi tudi priporočal novo vrsto malega pritlikovega drevja. To drevje že dosedaj ni tako znano, a vendar se že vidi tu in tam. Drevesček je sicer mali in potrebuje tudi mali prostor, ima pa to posebno prednost, da zelo rad rodi in tudi lepši sad donaša. Vse pretekle ne sadne letvine so nam vendar le pritlikovci bogato obrodili. Toraj dokaz, naj se napredni gospodarji tudi te vrste drevja vsaj z malimi poskusi poprimajo. Rastlina ima več oblik, se lahko sadi na mesto brajde ob obzidju kot špalirček, v gredo namesto kake prestarane vrtnice kot piramida, in ob potih kot vodoravni kordon. Drevesčki zahtevajo sicer vrtnarsko znanje, posebno špalirček in kordon, piramida manj, pa to se že kmalu priuči. Slednjič je vendar prijetno, če ima sadjar vsako leto ramenih jabolk na razpolago. Kaj mora prijatelj sadja bolj veseliti, kakor ravno lepi sad in pridelek svojih rok? Sadje vendar v sedanjem času vsak čista in rabi in upati je sadjarjem vedno boljšega dobička.

Sadimo toraj obilno sadno drevje, bodisi ene ali druge vrste, kajti vsako drevo nam bode gotovo prinašalo dobička, in smemo upati od glavnice v sadonosniku najboljših obresti. Pa ni dovolj sadno drevje samo saditi, ampak tudi že vsajenega malo oskrbovati, ga tudi trebiti suhih vej in škodljivih mrčesov. Ako se bodo sponesle skušnje da je sadno drevje tudi z umetnim gnojem dobro gnojiti, se naj marljivi sadjarji tudi tega primejo. Tudi drevesce bo za dobro gnojitev hvaležno, kakor vse druge rastline. Na delo toraj marljivi sadjarji in sadite drevje, posebno vi mlajši, ker vi boste v kratkem želi dobro seme svojih rok. Sadi še tudi rad starejši vrtnar, akoravno ve, da ne bo sam žel, pa le ne obupa in želi zapustiti svojim potomcem vsaj blagi spomin svoje pridnosti, kar naj vse mlajše spodbuja do še večje vstrajnosti in naša domovina ostane vedno lepa rodovitna zemlja. Vsadi si toraj ti deček, ko si zapustil šolsko dobo nekaj dreves in ti mladenič, ki stopiš letos pred vojaški nabor, in ti mladi gospodar, ki si nastopil posestvo in morda se bodete v prihodnjem desetletju tudi vi z zahvalo v časniku spominjali tistemu, kateri vas je k temu vzbudil, kakor se spominjam jaz vseh tistih, kateri so svetovali ob času 50letnice cesarjeve saditi v ta namen sadno drevje.

Zbiram tudi naročila za sadno drevje in pritlikovce.
Vinko Steiner
na Gorici, pošta Petrovce p. Celju.

Zahvala.

Za mnoge dokaze presrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti našega ljubljenelega soproga, oziroma očeta

Anton-a Pletersky
mesarja in gostilničarja na Bregu

in za številno spremstvo na poslednje počivališče izrekam v lastnem in v imenu svojih otrok najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujem pevskega zboru „Sloven. delav. podp. društva“ za ganljive žalostinke.

Ana Pletersky,
gostilničarka.

199 1

Južnoštaj. hmeljarsko društvo v Žalcu
dne 18. sušca 1908.

Vabilo k
glavni skupščini

katera se boe vršila

v sredo, dne 25. sušca t. l. ob 3. uri pop.
v dvorani gosp. Franc Hodnika v Žalcu

po sledečem dnevnem redu:

1. Vpisovanje novih udov.
2. Letno poročilo in pregled letnega računa.
3. Izvršilne odredbe k novi provenijenčni postavi za hmelj.
4. Ustanovitev hmeljske zaznamovalnice v Žalcu.
5. Velitev društvenega vodstva.
6. Nasveti.

K mnogobrojni udeležbi aljudno vabi

900 1

društveno vodstvo.

Razpis natečaja za sanitetnega zdravnika

v okolišju Vojnik okolica, h kateremu pripadajo občine Škofjavas, Novacerkev, Dobrna, Šmartin v Rožni dolini, Višnjavas, Frankolovo in Bezovica.

Letni prispevek je:

1. od deželnega odbora štajerskega	200 K
2. od okrajnega zastopa celjskega	200 „
3. in od navedenih občin 1% na rednem davku, ki znaša letno okolu	500 „
torej vkup	900 K

Prosilci, ki so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni in ki so avstrijski državljani naj vložijo prošnjo pri podpisnem distriktnem zdravstvenem odboru najdalje do **15. aprila 1908.**

Zdravstveni okoliščni odbor za Vojnik in okolico

dne 6. sušca 1908.

196 2—2

Predsednik: **J. Lipuš.**

Za neveste in ženine poročni prstani in druga ženitovanska darila.

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uhanov, veržic l. t. d.
Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.
Naročite cenike katere razpošiljam zastoj in poštno preste.

Točna postrežba! Nizke cene!
10 13-5

2 učenca

sprejme takoj **Maks Hierländer,**
svečar in medicar v Brežicah. 181 5—4

Trgovski učenec

z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejme v trgovini mešanega blaga

Slavinec & Šeleker

Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

194 3-2

SINGERjeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah,
katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

Ne dajte se zapeljati po nazganih katere nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljen stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce ampak jih prodajamo naravnost običajstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za šivalne stroje

Celje, Kolodvorska ulica 8.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1-20, po pošti K 1-30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča za nakup bližajočih se velikonočnih praznikov:

popolnoma sveže in prve kakovosti rosine, oljke, grozdjice, mandelne, pignole, lešnike, fige, rožiče, bosanske češpije, arancine, citronado, čokolado, strd, maslo, pristno svinjsko mast, pšenično moko vseh števil, izvreten čaj, rum, konjak, slivovko, vinsko žganje, brinjec in vse druge vrste žganja.

Vse vrste vrtnega in poljskega semena, rafije, galice žvepla, bartelnovo klajno apno, kakor tudi vse vrste cerkvenih sveč, kadilo in oljčno olje Rogaško in Radajnsko kisel vodo in tudi vse druge mineralne vode.

IVAN RAVNIKAR, CELJE

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov. Kupuje in prodaja deželne pridelke. Zaloga najfinjšega čaja, ruma, 183 zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst. Vsako konkurenco vzdržajočo kavo, surovo, kakor dvakrat na teden sveže žgano. — Za postni čas priporočam zlasti sveži sir, sardine, ruse in morske postrve na olju in na sveže, suho in namočeno polenovko (Stockfisch).

Za spomlad imam v zalogi razno vrtno in poljsko semenje preiskano od c. kr. kmetijske družbe. — Poštna naročila se točno izvrše.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

MARIBOR! MARIBOR!

M. BERDAJS

najstarejša trgovina s semeni priporoča svojo veliko zalogo raznih vrst deteljnega, travnega, vrtnarskega in gozdnega semena po nizki ceni. 180 12-4

Glavna zaloga za Barthelnovo klajno apno.

Glavna zaloga poljskega gipsa, najboljšo sredstvo za polje in travnike.

Častno priznanje Mariborske poljedelske razstave 1885.

MARIBOR! MARIBOR!

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130—29

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje
vsak dan od 9. do
12. ure dopoldne
razun nedelje in
praznikov.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4100 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 1/2 milijona kron hranilnih vlog in nad 330.000 K rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osobni ali hipotekarni kredit proti 5 1/2%, in 5% obrestovanju.

80 48-8

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

Gostilna

ležeča ob živahni okrajni cesti, v bližini kolodvora Št. Jur ob južni železnici z velikim biskom se da s 1. majem 1908 **v najem.** Vprašanja se naj pošljejo lastniku **G. Fr. Kartinu v Št. Jurju ob J. ž.** 176 3-3

Kupujte narodni kolek!

SUKNA

in modno blago za obleke priporoča firma

K. Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. } Vzorci franko.

Trgovci! Krošnjarji! Sejmarji!

Nedvomno najceneje kupujete pri **A. Grünspannu na Dunaju II. Stephaniestr. 18;**

tam so zmiraj naprodaj novosti v galanterijskem, Nürnberškem in papirnem blagu, največja zaloga dopisnic na Dunaju. Najnovejša privlačna novost je moja popolnoma urejena mapa za pisalne potrebe. Cenik zastoj in 156 franko. 6-3

Suhe gobe, brusnice, maline, želod, jabolke, hruške, fižol, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,

trgovec v Celju
Narodni dom in graška cesta.

1-7
V Ameriko in Kanado

je najsloženje in najbolj gotovo po.ovanje s

Kunard-progo

Najbližji odhodi iz Trsta: Slavonija 31. marca. Pannonia 14. aprila 1908. Carpathia 28. aprila 1908. Iz Liverpoola: Lusitania (največji in najkrajši parnik sveta) dne 4./4., 25./4. in 16./5. Mauretania dne 11./4., 2./5. In 23./5. Pojasnila in vozni listki se dobe pri **Andreju Odlasku, Ljubljana** Slovenske ulice št. 25, poleg cerkve Sv. Izidore.

Filip Neusteinove

sladke čistilne kroglice (Neusteinove Elizabetine kroglice).

Te kroglice nimajo v sebi nobene škodljive tvarine in so v vsakem oziru boljše ko vsi enaki preparati. Z največjim uspehom se rabijo pri boleznih v trebuhu, čistijo kri, niso nobeno zdravilo, pa boljše in čisto neškodljive, da se lahko rabijo pri 15 7-4

zapretju

v črevesih, gotovem viru največ bolezni. Ker so sladke, jih imajo radi zlasti otroci. Škatlja s 15 kroglicami stane 20 vinarjev; zavitek z 8 škatljami, s 120 kroglicami stane samo 2 K; kdor pošlje znesek 2-45 K naprej dobi še povrhu zastoj zavitek z 8 škatljami.

Svarilo! Pred ponarejanjem svarimo! Zahtevajte Filip Neusteinove čistilne kroglice, ki so samo tedaj prave, ako nosi vsaka škatlja in navodilo našo protokolirano varstveno znamko v črno-rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis Filip Neustein, lekarna. Naši po trgovskem sodišču zavarovani zavitki morajo nositi našo tvrdko.

Filip Neusteinova lekarna „k svetemu Leopoldu“
Dunaj I. Plankengasse 6. Zaloga v Celju: Lekarna Rauscher.

Kupujte narodni kolek!

GOSTILNA

V „NARODNEM DOMU“ V CELJU

197 3-2 se odda s 1. junijem 1908 pod ugodnimi pogoji v najem.

Natančnejši pogoji se izvejo pri „POSODILNICI v CELJU“, katera sprejema tudi ponudbe do dne 10. aprila 1908.

Prodajo

se prostovoljno tri skoraj popolnoma nove hiše z primerno obsežnimi vrtovi v sredini jako prometnega trga Savinjske doline.

Poslopja so primerna za vsako obrt. Manjša hiša posebno za penzioniste.

Plačilni pogoji jako ugodni. — Ponudbe pod šifro „Savinja“ upravnistvu tega lista. 191 3-2

16 47-11

Pazite

letos pri kupovanju oblek in drugega manufakturnega blaga na trgovsko hišo **R. Stermecki, Celje**, v kateri se mora zaradi prezidavanja trgovine velikanska zaloga novo došlega spomladanskega in letnega blaga popolnoma odprodati. —

Cene čudovito nizke. Vzorci proti vrnitvi na vse strani franko in zastoj.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rofovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

za veselice:

serpentine
kotiljone
čepice

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali po usnje vezane.

Odjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajeve šolske svete, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatih vreč

vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje

pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice

umetne, pokrajinske in svetilicami od najpreprostejše do najfinejše izpeljave.

Albumi

za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade

v vseh velikostih.

Ceniki

za tiskovine in pisarniške potrebe so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci

imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. • Solidna in točna posredstva

ADAM

Rastlinski liker „ADAM“ stiski in grenki je vsled svoje izredne izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja letinito nastavek iz 20 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: F. S. LUKAS v Celju.
Rastlinska destilacija „ADAM“.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Zadruga „LASTNI DOM“ v Celju

Uradije vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobe vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje prvi vrsti stavbeni kredit ter predujme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

se je preselila s svojo pisarno v lastne prostore

Rotovška ulica št. 12,
I. nadstr.

Celje.

Vlagatelj so na razpolaganje hišni nabiralniki (pušice), ki so najpripravnejše sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov ima le ta zadruga vpeljane te hranilne nabiralnike.

Uradije vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobijo vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje prvi vrsti stavbeni kredit ter predujme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

184 16-2

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-8

južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico.**
da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v

Velika manufakturna trgovina
Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volneno in sukneno blago
~ v vseh barvah in kakovostih. ~

Perilno blago v velikanski izberi.
~ Izključno nizke cene. ~

54 11